

אלו טרפות פרק שלישי חולין

סב.

עין משפט נר מצוה

רבה א מ"י פ"א מהלכו
מכלות אסורות
הלכה טו ז"ח סנה עשין
סב טו"ע י"ד סימן פב
סעף ב:

לעני רש"י

אישורני"ל ור"ר.
ארונ"ל"א. סנונית.
קוא"ה. קאק.
אשגוט"ר.
[אישגוטניי"ר]. לגר.

רבינו גרשום

והוא שיכיר עורב. כלומר
דאית ליה תרי טמא: אמר
אמימר הלכתא עוף הבא
בסימן אחד טהור. כלומר
בענין שלא יהיה דורס
ועוד סי' אחד שהן ב'
סימנין: הא דרב נחמן
מאי. כלומר דרב נחמן לא
בני (ה) אלא חד סי' שלא
יהא דורס. ואיבעית תימא
משום דפרס ועזניה לא
סחיב בשוב כלומר פרס
ועזניה חד מניהו לא דריס
ואף על פי כן טמא (ומכל
מקום) כיון דלא שכיחי
בישוב עוף הבא בסימן
שינוי דורס טהור דליכא
לספוקיה בפרס ועזניה
לאפוקי הני דבתי דאוכמי
כלומר הויא לדברי הכל
אסוריה. כל העופות

א) נראה דל"ל דרב נחמן הא
ק"ל דלא לא היה בקי בהן
ובשמותיהן עוף הבא בסימן
אחד טמא ואפי' אם סימנין
הוא ללא דריס.

בקי בהן ובשמותיהן. תרוייהו בעינין ללא לימי למטעין:
בסימן אחד טמא. הוה מזלי למימר טהור והוא שיכיר
פרס ועזניה: **רבי אליעזר אומר להביא את**
הזוריר. זורזיר הוא דפליגי רבנן עליה אכל מודו דלמינו אתמא
לרצויי שאר עופות הדומין להן:
מפני שיש להם זפק. מפני
שקרקצנו נקלף משמע

דהנך סימנין לימנהו צעורב ורצוי
אליעזר סבר דלפילו הכי אפשר דהו
מין עורב ואין לחוש אם אין שני
סימני טהרה של עורב ומינו שוין
ורצנן סברי כיון דלינן שוין א"כ אינו
מינו וה"ר יצחק ז"ר מאיר צדק
צעורב שאנו קורין קורצ"ל צלע"ו
ומלא שיש לו אצבע ימיה חפץ וממוך
כך היה רוצה לפרש ששמעתא דהכא
והלא אנשי קבר תמרתא אובלין אותן
א"כ מכינין בהן שאינו מין עורב ולא
מייתי טעמא דיש לו זפק לאפוקי
מעורב דעורב נמי יש לו זפק אלא
מפרש טעמא למה לא אובלין אותו
שרוזין זו סימני טהרה שיש לו זפק
שהוא סימן טהרה וגם אינו דורס אכל
זה לא הולך לפרש דפשיטא דכל עוף
הדורס טמא וממילא מייתי ראייה
מדאכלי ליה א"כ מכינין זו שאינו מין
עורב וקשה לפירוש היצ"ס דלא
עורב יש לו אצבע ימיה חפץ א"כ אין
קרקצנו נקלף ודורס ואי אפשר לומר
כן מדאמר רב נחמן עוף הבא צני
סימנין טהור והוא שיכיר עורב ועל
כרחק מד מהנך שני סימנין אינו דורס
דכל עוף הדורס טמא ומדאכא
לספוקי צעורב ש"מ דעורב אינו
דורס ואפשר דאותו שאנו קורין
קורצ"ל שיש לו אצבע ימיה חפץ
כמו כן אינו דורס והוי מ"ט עופות
אכל אם נצטרך לרש שהאור רב כלומר
שמוציא הנזע דרך הפה א"כ עורב
ודאי כדאמר בחלק (פסאדרין ק): שהוא
משלשה שמשו צמינה ולקו ונעטרך
לדחוק ולפרש דה"ק צא צב' סימנין
טהור פירוש שאנו מוציין (ה) לשם שני
סימנין והשלישי אינו צא דלית ביה

היה בקי בהן. צפרס ועזניה וידע מי קרוי פרס ועזניה: **עוף**
הבא בסימן אחד טהור. אם יודע שאין דומה להן ואין שמו פרס
ועזניה אכל אם שמו פרס חיישינן שמא מינו הוא: **בסימן אחד**
טמא. שמא פרס ועזניה הם: **צב'**
מספק פרס ועזניה ומספק כל שאר
עופות טמאין דאית להו תלתא חוץ
מעורב: **הזוריר.** הוא אישטורי"ל:
מפני שיש לו זפק. ואין זה מאומן
שני סימנים שצעורב ומ"מ אין לו אלא
שנים ולרבי אליעזר מפני שרגיל לשכון
עם העורבים מחזיקין (ה) ממנו וכדתניא
(ו) [בבבבבב] [ב"ק צב:] רבי אליעזר אומר
לא על מנס זרזיר הולך אכל עורב
אלא מפני שהוא מינו: **סנונית.**
אורגדיל"ל: **עוף הבא בסימן אחד**
טהור. ואפילו אין בקי בהן ובשמותיהן
דלא חיישינן דלמא פרס ועזניה הן
כדמפרש לקמיה דלא שכיחי בישב
אלא במדברות: **והני מיני דלא דריס.**
כי משכיחינן ביה סימן אחד מחזיקין
ליה בטורא כל כמה דלא חזינן ליה
דריס. ונראה לי שכל עוף הנותן רגלו
על האוכל כשהוא אורכו ומחזיקין
ברגלו שלא ינוד ולא ינטל כולו אכל
פיו הוא דריסה וכן דרך העורבים
שגדלין צמחים שקורין קוא"ה: הא
דרב נחמן מאי. דלמר לעיל דבעינן
בקי ואי לא חיישינן לפרס ועזניה:
מאי איכא. למאי ניוחש: **המסרט.**
אשגרט"ל צלע"ו: **אם הטרס מאורע.**
שהוא צפור האמור בתורה: **מר זווער**
מהני בני. להא דלמימר ללישנא
קמא דלמימר דפסק הלכתא כרבי
אליעזר דאמר לית ליה דרב יהודה
דנכשר ליה לטהרת מצורע דהא
טהרות כמיב: **הכי גרסינן היינו**
דקטני סנונית לננה ולא גרסינן
שמחלקי צה. דלאו אדרב יהודה קאי
אלא אממני דקטני למינהו להציא
סנונית לננה: **לאפוקי דכסי.** הגדלות
והדרות צקירות הבתים ושחורות
הן: **פסיל** מין יונה הוא:
ופסול משום טורין. אם צא להציאו
משקיין בתורת טורין כדאמרינן

היה בקי בהן ובשמותיהן עוף הבא בסימן
אחד טהור לא היה בקי בהן ובשמותיהן
בסימן אחד טמא בשני סימנין טהור והוא
שיכיר עורב עורב ותו לא והתניא עורב זה
עורב למינו ר' אליעזר אומר להביא את
הזוריר אמרו לו לר' אליעזר והלא אנשי קבר
תמרתא שביהודה היו אוכלים אותו מפני
שיש להן זפק אמר להם אף הן עתידין ליתן
את הדין דבר אחר (ה) למינהו להביא סנונית
לבנה דברי ר"א אמרו לו והלא אנשי גליל
העליון אוכלים אותו מפני שקרקצנו נקלף
אמר להם אף הן עתידין ליתן את הדין אלא
עורב וכל מין עורב אמר אמימר ה"הלכתא
עוף הבא בסימן אחד טהור והוא דלא דריס
א"ל רב אשי לאמימר הא דרב נחמן מאי
א"ל (ה) לא שמיע לי כלומר לא סבירא לי מאי
איכא משום פרס ועזניה ליתנהו בישב אמר
רב יהודה עוף המסרט כשר לטהרת מצורע
וזו היא סנונית לבנה שנחלקו בה ר' אליעזר
וחכמים אמר אמימר בחיורא כרסה כולי
עלבא לא פליגי דשריא כי פליגי בדירוקא
כרסה ר"א אסר ורבנן שרו והלכתא כר"א
מר זווער מתני הכי בדירוקא כרסה כולי
עלבא לא פליגי דאסר כי פליגי בחיורא
כרסה ר"א אסר ורבנן שרו והלכתא כרבנן
דשרו בשלמא למ"ד בחיורא כרסה פליגי
היינו דקתני (ה) זו היא סנונית לבנה אלא לב"ד
בדירוקא פליגי (ה) מאי זו היא סנונית לבנה
לאפוקי דבתי דאוכמתי אמר רחבה אמר
רבי יהודה תסיל פסול משום תורין וכשר
משום בני יונה דאציפי ותורין של רחבה
כשרין משום תורין ופסולין משום בני יונה
מתיב רב דניאל בר רב קמינא (ה) כל העופות
פוסלין

השלישי צודאי ולא צדקנו אם הוא דורס או לאו ואם נכיר שאין זה
עורב אין לחוש שמא דורס הוא שאין עוף בשני סימנים דורס אלא
עורב ומינו צלצד ואם היה דורס א"כ היה העוף טמא דכל עוף הדורס
טמא ועורב ומינו אינו שמכירו א"כ מה היה לו להיות אם היה לו שני סימני טהרה ושני סימני טומאה אלא אינו דורס ומ"מ לא נסתפקו
צמטעה עשר עופות דהדרי בצולתו תלתא סימנין כי נאמר דכולס דורסינן והג' סימנים האחרים הוא שיש בהם ונפקא מינה לפי זה כפירוש
הקונטרס דהא דקמני כל שיש לו אצבע ימיה חפץ וקרקצנו נקלף צדוע שהוא טהור דלרישא סמיך דכבר אשמועינן דכל עוף הדורס טמא
ולא כפירוש ר"ת ולא נחיר בג' סימנין הללו שום עוף עד שאינו דורס כי הי' הדרי בצולתו ומינהו אין הלשון משמע כן דהא צב' סימנים משמע
שצדקנו שאין לו יותר דומיא דצא בסימן אחד דכולה שמעתא דמשמע דכרוור לנו שאין לו אלא סימן אחד דאי מספקא לן א"כ הוי ספק עורב
ומשמע דלא בעינן שיכיר עורב כשצא בסימן אחד וא"ת דלעיל משמע דסימן רציעי לא הדר בצולתו דליתיה אלא או צפרס או צעזניה ולרבי
אליעזר משכחת לה כולהו סימני טהרה צעורב ומינו לפי פשט ההלכה דמשמע דזפק וקורצנו נקלף שהם סימן טהרה צורזיר וסנונית לננה
וצעורב צ' סימני טהרה האחרים וא"כ צעורב ומינו איכא ד' סימני טהרה וצממוך פסק הלכה כר' אליעזר ומשמע דהלכה כרבי מיא
לדאמר עוף הבא בסימן אחד טהור לפי שאינו דומה לגשר ואסיקנא לדידיה דחד לא משכחת לה אלא צפרס או צעזניה ואפילו לפירוש
היצ"ס דלמר שעורב יש לו אצבע ימיה חפץ מ"מ כיון דרבי אליעזר חשיב סנונית מין עורב וקורצנו נקלף דקתני וממס נמי לא
דייס מדאכלי ליה אנשי גליל אלמא משכחת להו כולהו סימני טהרה צעורב ומינו ונראה לפרש דבהכי פליגי רבי אליעזר ורבנן דזפק
של זרזיר קטן הוא וקורצנו של סנונית לא מוצרא לקלפא צדיים ולא חשיב ליה רבי אליעזר זפק וקליפה: **והוא דלא דריס.** פירש
צקונטרס דמשכחת ביה סימן אחד מחזיקין ליה בטורא כל כמה דלא חזינן ליה דריס וקשה אמאי טהור שמא עורב הוא שיש לו שני
סימני טהרה ועוד דמשמע דאי הוה פרס ועזניה שכיחי בישב הוה מספקא צהו ואמאי כיון דמחזיקין צהו דאינו דורס ונראה לי דהוא
דלא דריס כלומר באותו סימן אחד היינו דאין דורס (ה) דמו ליכא לספוקי אלא או צפרס או צעזניה ולא שכיחי בישב אכל אם היה
דורס הנתן (ה) עוף הדורס טמא: **אמר רחבה אמר רבי יהודה.** היינו רב יהודה סתמא ולפי שהיה רבו מוצהק קאמר רבי ו"מ דקאמר רבי
משום דספק ליה אי שמע מרבי יהודה תנא או מרב יהודה אמורא והיינו דלמר צעלמא (ה) דייק וגמר שמעתיה מפומיה דרביה כרצה
דפומצדימא דלמר רחבה א"ר יהודה הר הצית טטיו כפול היה ואין נראה דא"כ הוה ליה למימר דאפילו ספק דבגרי גריס כדאמר לעיל
צפ"ק (דף יח:) גבי רב יהודה ספק משמיה דרב ספק משמיה דשמואל ועוד דכי מייתי הסם ההוא דקטני כפול היה ליה לאתויי נמי הך
דמשמעין אלא היינו דיוקא ידידיה ממה שהיה אומר צלשון רבו ולא היה רוצה לשנות הלשון אע"פ שהוא לשון משונה דקאמר טטיו כפול היה
קטיו לפניס מסטיו והוה ליה למימר אצטוויית היתה כדאמר צפ"ק דפסחים (דף יג:) ושם: [וע"ע מוס' צינה יא: ד"ה אמר:]